

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1153
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018
Public Administration - XV
Recent Trends in Public Administration & Important Laws

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) The Philadelphia conference on theory of practice of public Administration was held on.....
- ii) The New Public Management emphasizes on the vital role of the ..... as agent of the state.
- iii) The concept of citizens charters was first Introduced by.....
- iv) The minnowbrook conference had under the patronage of .....
- v) In the acronym SMART 'M' stands for.....

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) फिलाडेल्फिया येथील लोकप्रशासन -सिद्धांत व कृती या विषयावरील परिषद इ.स, ... मध्ये पार पडली.
- ii) नवलोक व्यवस्थापन राज्याच्या भुमिके एवजी .....च्या भूमिकेवर अधिक भर देते.
- iii) नागरीकांची सनद हे संकल्पना सर्वप्रथम..... यांनी मांडली.
- iv) मिन्नोब्रुक परिषद..... यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडली.
- v) SMART च्या लघुरूपात 'M' म्हणजे .....

2018

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- i) We don't need more Government, we need better Government who said it.
- ii) Who is the chief Pioneer's Public choice Approach.
- iii) What is main objective of citizens charter.
- iv) Who is the Author of 'Reinventing Government'?
- v) What are the main Element of New Public Administration?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- i) 'आम्हास अधिक शासनाची गरज नाही; तर उत्तम शासनाची आवश्यकता आहे' असे कोणी म्हटले ?
- ii) लोक निवड दृष्टिकोनाचा आद्य प्रवर्तक कोण आहे ?
- iii) नागरिकांच्या सनदेचे मुख्य उद्देश काय आहे ?
- iv) 'Reinventing Government' चे लेखक कोण आहेत ?
- v) नव लोक प्रशासनाचे प्रमुख घटक काय आहेत ?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each Answer)

10

- i) Disaster Management
- ii) Citizens Charter
- iii) Right to Public Service Act-2013
- iv) Good Governance.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- i) आपत्ती व्यवस्थापन
- ii) नागरिकांची सनद
- iii) लोक सेवा अधिकार कायदा - 2013
- iv) सु - शासन

B) Attempt in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- i) State the characteristics of New Public Management.
- ii) Explain the Importance of Civil Society.
- iii) State the characteristics of Public Choice Approach.
- iv) Explain the Machinery of Consumer Protection Act – 1986.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- i) नवलोक व्यवस्थापनाचे वैशिष्ट्ये सांगा
- ii) नागरी समाजाचे महत्व स्पष्ट करा
- iii) लोक निवड दृष्टिकोणाचे वैशिष्ट्ये सांगा
- iv) ग्राहक संरक्षण कायदा - 1986 ची यंत्रणा स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- i) Explain the concept and Elements of New Public Administration.
- ii) Explain the objectives and machinery of Environment Protection Act – 1986.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- i) नव लोक प्रशासनाची संकल्पना आणि घटक स्पष्ट करा.
- ii) पर्यावरण संरक्षण कायदा - 1986 चा उद्देश आणि यंत्रणा विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1180
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2018
Public Administration - III
Maharashtra Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencils for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

- Q.1 A) Fill in the blanks.(Attempt all) 05
- 1) By Dividing Dhulia district----- new district was formed.
  - 2) The chief secretary is generally chosen by the-----.
  - 3) The first chief minister of Maharashtra was-----.
  - 4) Judges of High court are appointed by ----- of India.
  - 5) In Maharashtra ----- appoints Lokayukta.
- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- 1) धुळे जिल्ह्याचे विभाजन करून ----- हा नवीन जिल्हा निर्माण करण्यात आला.
  - 2) मुख्य सचिवाची निवड ----- करतो.
  - 3) महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री ----- होते.
  - 4) उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नेमणूक भारताचे ----- करतात.
  - 5) महाराष्ट्राचे ----- लोकायुक्ताची नेमणूक करतात.
- B) Answer in a sentence.(Attempt all) 05
- 1) Who was the first speaker of the Maharashtra legislative assembly.
  - 2) Which are the two provinces under vidarbha vaidnanik vikas mandal.
  - 3) How many members are elected for estimate committee.
  - 4) Which department was working for the planning of Maharashtra state upto 1972.
  - 5) Who appoints Advocate-General.

2018

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) महाराष्ट्राच्या विधानसभेचे पहिले सभापती कोण होते.
- 2) विदर्भ वैधानिक विकास मंडळाच्या अधिकाराखाली कोणती दोन महसूल विभागीय क्षेत्र आहेत.
- 3) अनुमान समितीमध्ये किती सदस्य निवडले जातात.
- 4) महाराष्ट्राचे नियोजना संबंधीचे कार्य १९७२ पर्यंत कोणत्या खात्यामार्फत चालविले जात होते.
- 5) महाधिवक्त्याची नेमणूक कोण करतो.

Q.2 A) Explain the concepts/terms/units/events.(Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Functions of state council ministers.
- 2) Public Accounts Committee.
- 3) Lokayukta.
- 4) Loknyayalay.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना/स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) राज्यमंत्री मंडळाची कार्य
- 2) लोकलेखा समिती
- 3) लोकायुक्त
- 4) लोकन्यायालय.

B) Attempt in short.(any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the importance of secretarial in state administration.
- 2) State the structure and functions of vaidhanic vikas mandal.
- 3) Write a note on Dar Commission.
- 4) Explain the structure of legislative council.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) राज्य प्रशासनातील सचिवालयाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2) वैधानिक विकास मंडळाची रचना व कार्ये सांगा.
- 3) 'दार आयोगावर' टिपा लिहा.
- 4) विधान परिषदेची रचना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write an essay on Governor.
- 2) Discuss on relationship between High court and Administrative Tribunals.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) 'राज्यपालावर' निबंध लिहा.
- 2) उच्च न्यायालय आणि राज्यातील प्रशासकीय न्यायाधीकरणे यातील संबंधावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1181
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2018
Public Administration – IV
District Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting, attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा .
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) In mogal period ----- collect Revenue.
- 2) Total District in Maharashtra is -----.
- 3) The post of District Administration creates in ----- period.
- 4) ----- works as a revenue officer in Rural area.
- 5) Selection of I.P.S officer from ----- exam.

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- १) मोगल काळात ----- जमिन महसूल गोळा करीत असे.
- २) महाराष्ट्रात एकूण ----- जिल्हे आहेत.
- ३) जिल्हा अधिकारी हे पद ----- यांच्या काळात निर्माण झाले.
- ४) गाव पातळीवर महसूल अधिकारी म्हणून ----- काम करतो .
- ५) आय . पी. एस. अधिकाऱ्यांची निवड ---- परीक्षेमार्फत होते.

B) Answer in a sentences (attempt all)

- 1) Which is the main function of District collector?
- 2) What called in Gupt period who collect revenue?
- 3) What is the mean of District Administration?
- 4) Who has the authority to dismiss Talathi.
- 5) The word 'Police' come from which language.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) जिल्हा अधिकाऱ्याचे प्रमुख कार्य कोणते?
- २) गुप्त काळात जमिन महसूल गोळा करणाऱ्यास काय म्हणतात .
- ३) जिल्हा प्रशासन म्हणजे काय ?
- ४) तलाठ्याला बडतर्फ करण्याचा अधिकार कोणाला असतो.
- ५) 'पोलीस' हा शब्द कोणत्या भाषेतून आला आहे .

Q.2 A) Explain concepts/ terms / units/ events (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)
1) Talathi
2) Criminal Investigation Department (C.I.D)
3) Changing Role of District collector
4) Principles of law and order.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) तलाठी
- २) गुन्हे अन्वेषण विभाग
- ३) जिल्हा अधिकाऱ्याची बदलती भूमिका
- ४) कायदा व सुव्यवस्थेची तत्वे

B) Attempt in short (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)
1) Write the Evolution of District Administration.
2) State the challenges before police Administration.
3) Explain the Agencies / machinery of law and order.
4) State the function of District Information and publicity officer.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) जिल्हा प्रशासनाची उत्पत्ती लिहा .
- २) पोलीस प्रशासना समोरील आव्हाने सांगा .
- ३) कायदा व सुव्यवस्थेची यंत्रणा स्पष्ट करा .
- ४) जिल्हा माहिती व जनसंपर्क अधिकाऱ्याची कार्य सांगा .

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the meaning and Importance of District Administration.
- 2) Explain the power and Function of District superintendent police.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) जिल्हा प्रशासनाचा अर्थ सांगून महत्व स्पष्ट करा.
- २) जिल्हा पोलीस अधिकाचा अधिकार व कार्य सांगा .

SUBJECT CODE NO:- A-1188
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2018
Public Administration – VII
Financial Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Finance is the ----- of state.
- 2) In India financial year start from -----.
- 3) There are ----- members in Public Account Committee.
- 4) In 1857, ----- created the post of accountant general of India.
- 5) The tenure of the controller and auditor general of India is -----

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) वित्त हे राज्याचे ----- आहे.
- २) भारताच्या आर्थिक वर्षाची सुरुवात -----पासून होते.
- ३) लोकलेखा समिती मध्ये ----- सदस्य असतात.
- ४) भारताचे महालेखापाल हे पद ----- यांनी १८५७ मध्ये निर्माण केले.
- ५) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा कार्यकाळ ----- वर्षाचा असतो.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) From which year the history of finance ministry of India start?
- 2) When did the system of separate Railway budget begin in India?
- 3) What is Budget?
- 4) How many members are in estimate committee?
- 5) In India which policy was adopted in year 1991?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारताच्या वित्त मंत्रालयाचा इतिहास कोणत्या वर्षापासून सुरु होतो ?
- २) भारतामध्ये स्वतंत्र रेल्वे अर्थसंकल्प पद्धती केव्हा पासून सुरु झाली ?
- ३) अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
- ४) अंदाज समिती मध्ये किती सदस्य असतात?
- ५) १९९१ साली भारताने कोणते धोरण स्विकारले ?

Q.2

A) Explain concepts/terms/unit/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Finance ministry
- 2) Cut motion
- 3) Estimate committee
- 4) Globalization

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) वित्त मंत्रालय
- २) कपात प्रस्ताव
- ३) अंदाज समिती
- ४) जागतिकीकरण

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Importance of financial administration.
- 2) Preparation of budget
- 3) Types of audit
- 4) Liberalization

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) वित्तीय प्रशासनाचे महत्व
- २) अंदाजपत्रक तयार करणे
- ३) लेखा परीक्षणाचे प्रकार
- ४) उदारीकरण

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the meaning and importance of financial administration.
- 2) State the functions of the controller and auditor general of India.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) वित्तीय प्रशासनाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.
- २) भारताचे नियंत्रक व महालेखा परीक्षकांचे कार्ये सांगा.

SUBJECT CODE NO:- A-1189
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2018
Public Administration - VIII
Urban Local Self Government and Urban Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा,
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध .

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) 74th constitutional amendment ----- in year passed on.
- 2) How many Municipal Corporation Act ----- in Maharashtra.
- 3) In India----- year Town planning start.
- 4) The ----- is political head of municipal corporation.
- 5) In Chennai ----- slums are known.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ७४ वी घटनादुरुस्ती ----- यावर्षी झाली.
- २) महाराष्ट्रात महानगरपालिका संबंधी ----- कायदे अस्तित्वात आहेत.
- ३) भारतामध्ये ----- यावर्षी शहर नियोजनाची सुरवात झाली.
- ४) महानगर पालिकेचे राजकिय प्रमुख ----- असतात.
- ५) चेन्नई मध्ये ----- म्हणुन गलीच्छ वस्ती ओळखली जाते.

B) Answer in one sentence each (attempt all)

05

- 1) Which city in the world has largest population?
- 2) Give the two causes of Urbanization.
- 3) Where is HUDCO Head Quarter situated?
- 4) How many Cantonment Board in India.
- 5) Write the two types of pollution.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) जगात सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेले शहर कोणते?
- २) नागरिकरणाची दोन कारणे द्या.
- ३) HUDCO चे मुख्य कार्यालय कोठे आहे.
- ४) भारतामध्ये किती छावणी मंडळे आहेत.
- ५) प्रदुषणाचे दोन प्रकार सांगा.

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each)

10

- 1) MAYOR
- 2) HUDCO
- 3) CEO (Chief Executive Officer)
- 4) Water supply

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) महापौर
- २) हडको
- ३) मुख्याधिकारी
- ४) पाणीपुरवठा

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Write the meaning of Urbanization.
- 2) Explain the composition of Municipal Council.
- 3) State Types of pollutions.
- 4) Write a short note on SLUM.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) नागरिकरणाचा अर्थ लिहा.
- २) नगरपरिषदेची रचना स्पष्ट करा.
- ३) प्रदुषणाचे प्रकार सांगा.
- ४) झोपडपट्टीवर निबंध लिहा.

Q.3

Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the challenges before Urbanization.
- 2) Discuss the main problems of Local Self Government.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) नागरिकरणा समोरील आव्हाने स्पष्ट करा.
- २) स्थानिक स्वशासनाच्या प्रमुख समस्यांवर चर्चा करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1302
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Public Administration - IX
Human Resource Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Central secondary board of Education was established in ----- year.
2. Ministry of Human Resource Development was established in ----- year.
3. The headquarter of University grants Commission is situated in -----
4. When was ----- reorganized of Central Board of Secondary Education (CBSE)
5. In ----- year all Indian Council for technical Education was Established.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण बोर्डाची स्थापना ----- साली झाली.
२. मानव संसाधन मंत्रालयाची स्थापना ----- साली करण्यात आली.
३. विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे मुख्यालय ----- या ठिकाणी आहे.
४. व्यावसायिक शिक्षण व तंत्रशिक्षण हे ----- निर्मुलनाचे साधन आहे.
५. ----- साली अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची स्थापना झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is means Recruitment?
2. Where is the headquarter of central Institute of Vocational Education?
3. When was established University grants commission?
4. Recruitment spoil system was a listed in which country.
5. How many Indian Institute of Management in India.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भरती म्हणजे काय?
- २) केंद्रीय व्यावसायिक शिक्षण संस्थेचे मुख्यालय कोठे आहे?
- ३) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची स्थापना केव्हा झाली?
- ४) भरतीची लूट पद्धती कोणत्या देशात अस्तित्वात होती?
- ५) भारतामध्ये किती भारतीय व्यवस्थापन संस्था आहेत.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

1. Human Resource Management
2. Personality Development
3. Higher Education
4. Human Resource Planning

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. मानव संसाधन व्यवस्थापन
२. व्यक्तीमत्त्व विकास
३. उच्च शिक्षण
४. मानव संसाधन नियोजन

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Describe the vocational and Technical Education
2. State the Recruitments of Method.
3. State the challenges of Higher Education.
4. Explain the elements of Human Resource Planning.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. व्यावसायिक तांत्रिक शिक्षणाचे वर्णन करा.
२. भरतीच्या पद्धती सांगा.
३. उच्च शिक्षणासमोरील आव्हाने सांगा.
४. मानव संसाधन नियोजनाचे घटक स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

1. Explain the structural and functions of National Council of Educational Research and training?
2. Explain the function of Human Resource Development Ministry.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा?
२. मानव संसाधन विकास मंत्रालयाची कार्ये स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1303
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Public Administration - X
Educational Administration in India

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The head quarter of National Assessment and Accreditation Committee is located at-----
- 2) ----- is the current chairman of University grants Commission.
- 3) In----- year Kothari Commission was established.
- 4) ----- is the ex-officio chancellor of all the Universities in Maharashtra.
- 5) ----- is on administrative head off college.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रीय मुल्यांकन आणि आधीस्वीकृती परिषदचे मुख्यालय ----- येथे आहे.
- २) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे ----- हे चालू अध्यक्ष आहेत.
- ३) कोठारी आयोगाची स्थापना ----- या वर्षी झाली.
- ४) राज्यातील विद्यापीठांचे पदसिध्द कुलपती ----- हे असतात.
- ५) ----- हे महाविद्यालयाचे प्रशासकीय प्रमुख असतात.

B) Write the answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Where is established the directorate of Higher Education.
- 2) What is mean by Globalization?
- 3) How many agriculture Universities in Maharashtra.
- 4) What is mean by Formal Education?
- 5) When was established the Mudliyar Commission.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) उच्च शिक्षण संचालनालयाचे मुख्यालय कोठे आहे?
- २) जागतिकीकरण म्हणजे काय?
- ३) महाराष्ट्रात कृषि विद्यापीठे किती आहेत?
- ४) औपचारिक शिक्षण म्हणजे काय?
- ५) मुदलियार आयोगाची स्थापना केव्हा झाली?

Q.2

A) Explain concept/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Higher Education
- 2) All India Council for Technical Education(AICTE)
- 3) Novodya Vidyalaya
- 4) Privatization of Education.

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) उच्च शिक्षण
- २) अखिल भारतीय तांत्रिक शिक्षण परिषद
- ३) नवोदय विद्यालय
- ४) शिक्षणाचे खाजगीकरण

B) Attempt in short (any two)

10

- 1) Give the Importance of Education.
- 2) Explain the objectives of Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan(RUSA)
- 3) State the Impact of Globalization on Higher Education.
- 4) Describe the recommendation of National Knowledge Commission.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान मर्यादा ६० शब्द)

- १) शिक्षणाचे महत्व विशद करा?
- २) राष्ट्रीय उच्च शिक्षा अभियानाची उद्दिष्टे सांगा.
- ३) जागतिकीकरणाचा उच्च शिक्षणावरील प्रभाव स्पष्ट करा?
- ४) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाच्या शिफारशी सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limit minimum 200 for each answer)

20

- 1) Describe the challenges before Higher Education in India.
- 2) Explain the structure & functions of the University.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) भारतीय उच्च शिक्षणासमोरील आव्हाने विशद करा.
- २) विद्यापीठांची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1376
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Public Administration - I
Principles and concepts of Public Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचाच वापर करावा.
- iv) कोणताही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) From the book General & Industrial management ..... is state the POCCC theory.
- 2) Line units has ..... types.
- 3) Television is a ..... agency.
- 4) From the theory 'POSDCORB' the word 'S' ..... denotes
- 5) The study of public Administration first in ..... country.

रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) General & industrial management या पुस्तकातून ..... यांनी POCCC हा सिद्धांत मांडला
- 2) पंक्ती घटकाचे ..... प्रकार आहेत.
- 3) दूरदर्शन हे ..... साधन आहे.
- 4) 'POSDCORB' सिद्धांतानुसार 'S' हा शब्द ..... दर्शवतो
- 5) लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाला ..... या देशात प्रथम सुरुवात झाली.

2018

B) Answer in a sentence (Attempt all)

- 1) Who is the father of Indian Public Administration?
- 2) What is main aim of Private Administration
- 3) What is the formal Organization
- 4) What is the line unit?
- 5) What is mean by span of Control.

05

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय लोकप्रशासनाचे जनक कोण आहे?
- 2) खाजगी प्रशासनाचा प्रमुख उद्देश काय आहे ?
- 3) औपचारीक संघटना म्हणजे काय?
- 4) रेखा / पंक्ती घटक म्हणजे काय?
- 5) नियंत्रण कक्षचा अर्थ सांगा ?

Q.2A) Explain concepts / terms / unit event (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Meaning of public Administration.
- 2) Unity of Command
- 3) Importance of Administrative planning.
- 4) Agencies of public relation.

संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) लोक प्रशासनाचा अर्थ
- 2) आज्ञेची एकता
- 3) प्रशासकिय नियोजनाचे महत्त्व
- 4) जनसंपर्काची साधने

B) Attempt in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Write the difference between public Administration and Private Administration.
2. Write the merits of leadership.
3. State the demerits of Hierarchy.
4. Write the features of decision making.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) लोकप्रशासन आणि खाजगी प्रशासनातील भेद सांगा.
- 2) नेतृत्वाची गुण लिहा.
- 3) अधिकार पदपरंपरेचे दोष सांगा.
- 4) निर्णय प्रक्रियेचे वैशिष्ट्ये लिहा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

1. Explain the nature of public Administration and its Importance.
2. What is Decision making ? Explain its steps.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. लोकप्रशासनाचे स्वरूप सांगून महत्व स्पष्ट करा.
2. निर्णय म्हणजे काय ? आणि त्याचे टप्पे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: A-1377
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Public Administration - II
Public Administration in India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण , सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A. Fill in the blanks. (attempt all)

05

- i) The Vice President of India is the Ex-officio chairman of -----
- ii) Day-to-day working of lok sabha is controlled by -----
- iii) The ----- of India is court of Record.
- iv) ----- was the President of the constituent Assembly of India.
- v) The ----- is the keystone of the cabinet arch.

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारताचे उपराष्ट्रपती हे ----- चे पदसिद्ध अध्यक्ष आहेत.
- २) लोकसभेच्या दैनंदिन कामकाजाचे नियंत्रण ----- कडून केले जाते.
- ३) भारताचे ----- हे अभिलेख न्यायालय आहे.
- ४) ----- हे भारतीय घटना समितीचे अध्यक्ष होते.
- ५) ----- हे कॅबिनेटरुपी कमानीची आधारशिला असतात.

B. Answer in a sentence. (attempt all):

05

- i) Who has the right to decide whether a Bill is Money bill or not?
- ii) What is tenure of the Prime Minister of India?
- iii) When was the Planning commission established in India?
- iv) Which book did the Arya chanakya write?
- v) Who were India's first chief Information commissioner?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) एखादे विधेयक हे धनविधेयक आहे कि नाही हे ठरविण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
- २) भारताच्या पंतप्रधानाचा कार्यकाल किती आहे?
- ३) भारतात नियोजन आयोगाची स्थापना केव्हा झाली?
- ४) आर्य चाणक्याने कोणता ग्रंथ लिहीला?
- ५) भारताचे पहिले प्रमुख माहिती आयुक्त कोण होते?

- Q.2 A. Explain Concepts/ terms/ units/ events (any two) 10
- i) Rights against Exploitation
  - ii) Judicial Activism
  - iii) Union Public Service Commission
  - iv) Right to Information

संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) शोषणाविरुद्ध अधिकार
- २) न्यायालयीन क्रीयाशिलता
- ३) संघ लोकसेवा आयोग
- ४) माहिती अधिकार

- B. Attempt in short. (any two) 10
- i) State the composition of Rajya Sabha.
  - ii) Explain the powers of Prime Minister.
  - iii) State the directive Principles of state policy.
  - iv) Explain the structure of Supreme Court.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) राज्यसभेची रचना सांगा.
- २) पंतप्रधानाचे अधिकार स्पष्ट करा.
- ३) राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे सांगा.
- ४) सर्वोच्च न्यायालयाची रचना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

- i) Write an essay on 'Comptroller and Auditor General' of India.
- ii) State the salient features of Indian Administration.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) भारताचा 'नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक' यावर निबंध लिहा.
- २) भारतीय प्रशासनाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: A-1384
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Public Administration - V
Personnel Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory
- ii. Use black or blue pen only
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any sign, attracting attention is prohibited
- v. All questions carry equal marks
- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv. कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) If _____ is efficient and skilled then only good governance can be established
- 2) The name of National Academy of Administration was changed to Lal Bahadur Shastri National Academy of Administration in _____
- 3) Maharashtra Administrative Tribunals (MAT) was established in _____
- 4) _____ is the means to increase the rights of personal
- 5) As per _____ articles of Indian constitution union public service commission was established

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) कार्यक्षम आणि कुशल _____ असेल तरच सुशासनाची निर्मिती होऊ शकते.
- २) राष्ट्रीय प्रशासकीय अकादमीचे नामांतरण 'लाल बहादूर शास्त्री प्रशासकीय अकादमी' असे _____ साली करण्यात आले.
- ३) महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणाची स्थापना _____ साली झाली.
- ४) _____ म्हणजे व्यक्तीच्या अधिकारात वाढ होणे होय.
- ५) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची स्थापना भारतीय राज्यघटनेतील _____ कलमानुसार झाली आहे.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Which administration is recognized as central to public-administration?
- 2) Which concept of state has been accepted
- 3) How the civil servants are selected
- 4) What do you meant by training
- 5) When central vigilance commission was established

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) लोकप्रसाशनाचा केंद्रबिंदू म्हणून कोणते प्रशासन ओळखले जाते.
- २) कोणत्या स्वरूपाच्या राज्याची संकल्पना स्विकारली गेली आहे.
- ३) नागरी सेवकांची निवड कशाप्रकारे केली जाते.
- ४) प्रशिक्षण म्हणजे काय.
- ५) केंद्रीय दक्षता आयोगाची स्थापना कधी झाली आहे.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/ events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Lokpal
- 2) Maharashtra Public Service Commission
- 3) YASHADA
- 4) Morale

अ) संकल्पना संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) लोकपाल
- २) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
- ३) यशदा
- ४) मनोधैर्य

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the importance of training
- 2) Discuss the principles of promotion
- 3) Explain the functions of central vigilance commission
- 4) Write a note on benefits of retirement

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रशिक्षणाचे महत्व सांगा.
- २) बढतिच्या तत्वावर चर्चा करा.
- ३) केंद्रीय दक्षता आयोगाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ४) सेवानिवृत्तीच्या फायद्यावर टिप लिहा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write the meaning of corruption and remedies to minimize corruption
- 2) Discuss on the central administrative tribunals

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) भ्रष्टाचाराचा अर्थ सांगून, भ्रष्टाचार कमी करण्याचे उपाय लिहा.
- २) केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधीकरणावर चर्चा करा.

20

SUBJECT CODE NO:- A-1385
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Public Administration - VI (Compulsory)
Panchayati Raj and Rural Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) Community development program is started in ..... year.
- ii) .....is the chief administrative officer of Panchayat Samiti.
- iii) ..... has given the message to “Come to the Village”.
- iv) Panchayat were given constitutional status by the ..... Amendment.
- v) ..... is the tenure of President of Zilla Parishad.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य):

- i) सामुदायिक विकास कार्यक्रम ..... वर्षी सुरु झाला आहे.
- ii) ..... हे पंचायत समितीचे मुख्य प्रशासकीय अधिकारी आसतात.
- iii) ..... यांनी “खेडयाकडे चला” असा संदेश दिला.
- iv) पंचायतीना ..... घटना दुरुस्तीने घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला.
- v) जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्षांचा कार्यकाल..... वर्षांचा आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) What is the minimum age of the candidate for contesting an election of Panchayat Samiti.
- ii) Which Year Balwantrai Mehta committee was established.
- iii) How many Gram Sabha meetings are to be held in one year?
- iv) Which year Indira Awas Yojna was started?
- v) Who is empowered to dissolve Zilla Parishad?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- पंचायत समितीची निवडणुक लढविण्यासाठी उमेदवाराचे कमीत-कमी वय किती वर्षे पूर्ण असावे ?
  - बलवंतराय मेहता समितीची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?
  - एका वर्षात ग्रामसभेच्या किती सभा झाल्या पाहिजेत ?
  - इंदिरा आवास योजनेची सुरुवात कोणत्या वर्षी करण्यात आली ?
  - जिल्हा परिषद बरखास्त करण्याचा अधिकार कोणास असतो ?

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two):

10

- Local taxes;
- District Rural Development Agency;
- Indira Awas yojana;
- Sarpanch

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन):

- स्थानिक कर ;
- जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा;
- इंदिरा आवास योजना;
- सरपंच

B) Attempt in short (any two):

10

- Explain the Rural Development concept.
- State the need of District Planning Committee.
- Write a note on 'Gram Sabha'.
- State the features of 73rd Constitution Amendment.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन):

- ग्रामीण विकास संकल्पना स्पष्ट करा.
- जिल्हा नियोजन समितीची आवश्यकता सांगा
- 'ग्रामसभा' यावर टिप लिहा.
- 73 व्या घटना दुरुस्तीची वैशिष्ट्ये सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one):

20

- i) Write an essay on “Ministry of State Rural Development”.
- ii) State the composition and functions of Panchayat Samiti.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक):

- i) “राज्य ग्रामीण विकास मंत्रालय” यावर निबंध लिहा.
- ii) पंचायत समितीची रचना व कार्ये सांगा.